

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

**Stocksundsskolan
Skola och Fritids
2022-2023**

Innehållsförteckning

Vår Vision	3
Vår värdegrund	3
Till dig som elev	3
Till dig som vårdnadshavare	3
Syfte	3
Mål	3
Ansvarsfördelning	3
Processbeskrivning	4
Kartläggning 2021/2022	4
Åtgärder och Förbättringsområden 2022/2023	4
De sju diskrimineringsgrunderna	6
Målområden utifrån diskrimineringsgrunderna	8
Att förebygga	11
Våga, Vilja, Växa!	12
Skolnivå	12
Klassnivå	13
Individnivå	13
Varningssignaler att uppmärksamma hos barn och elever.	15
Att upptäcka	15
Handlingsplan vid kränkning av elev	16
Trygghetsteamets handlingsplan	17
Handlingsplan vid vuxens kränkande av elev	18
Handlingsplan vid övriga händelser	18
Utbilda	19
Informera	19
Lagar och regleringar	20
Stöd och hjälpinstanser	21

Vår Vision

Vår vision är att tillsammans skapa en skola där elever och vuxna uppmuntras till att VILJA, VÅGA och VÄXA. För att nå dit krävs ett arbete som genomsyras av Stocksundsskolans gemensamt utarbetade värdegrund.

Vår Värdegrund – Våra hjärtan

Alla är lika mycket värda

Vi respekterar varandra

Ingen ska behöva känna sig utanför

Vi är snälla och hjälpsamma mot varandra

Vi talar vänligt till varandra

Till dig som elev

Den viktigaste förutsättningen för att du ska våga och vilja växa, samt få en så bra inläring som möjligt, är att du ska känna dig trygg och må bra. Vi har nolltolerans mot allt utanförskap och kränkande behandling och agerar direkt. Om du upplever att du eller någon annan är utsatt, kontakta då genast någon vuxen som du känner förtroende för.

Till dig som vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller någon annans barns blir utsatt på skolan ber vi dig omgående kontakta skolans personal. Personalen kommer då att gå vidare med ärendet enligt skolans likabehandlingsplan.

Syfte

Syftet med likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling är att främja elevers lika rättigheter. Den ska även förebygga och aktivt motverka alla former av trakasserier och kränkande behandling så att alla får samma förutsättningar att leva upp till skolans värdegrund VILJA, VÅGA, VÄXA.

Mål

Varje elev och all personal ska känna en trygghet och gemenskap. Alla eventuella tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas.

Varje elev, vårdnadshavare och skolans personal ska känna en trygghet och säkerhet i hur vi arbetar aktivt med vår likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Ansvarsfördelning

Rektor är ytterst ansvarig att förebygga och åtgärda alla former av kränkningar. Det är personalens skyldighet att både förebygga och arbeta med skolans värdegrund samt ingripa vid misstänkta trakasserier eller kränkande behandling samt vara väl insatta i likabehandlingsplanen och trygghetsteamets arbete. Trygghetsteamet ansvarar för att ett aktivt arbete bedrivs mot kränkningar mellan elever på skolan. EFE (elever för elever), är en elevorganisation som arbetar främjande i den mening att skapa en vi-känsla på skolan genom olika typer av aktiviteter.

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem. Trygghetsteamet är en personalstyrd organisation som arbetar förebyggande. Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår från identifierade riskfaktorer.

Processbeskrivning

För att ta fram en likabehandlingsplan som uppfyller de krav lagarna ställer, gör vi på skolan två enkätundersökningar per läsår varav en är utformad av vårt trygghetsteam och den andra skickas ut från centralt håll i kommunen .

En mindre kartläggning sker i samband med höstlovet. Trygghetsteamet ansvarar för enkäten och ger klasslärarna en sammanställning. Syftet med kartläggningen är till för att lärarna snabbt ska fånga upp oro, rädsla eller kränkningar bland eleverna.

En ytterligare enkätundersökning görs varje vår, denna distribueras och sammanställs på centralt håll. Skolans trygghetsteam tar del av resultaten, sammanställer och jämför tidigare resultat som ligger till grund för skolans likabehandlingsplan. Resultaten diskuteras och förslag på åtgärder tas fram av Trygghetsteamet och förankras med skolledningen.

Kartläggning 2021/2022

Den senaste enkäten som besvarades under våren 2022 hade en svarsfrekvens om 92% för elever F-3, motsvarande siffra var 91% för elever i åk 4-6 .

96% av våra elever i åk F-3 svarar att de känner sig trygga i skolan, motsvarande siffra i åk 4-6 är 95%.

96% av eleverna i F-3 trivs också i sina klasser.
95% upplever att vuxna hjälper till om så behövs.

För elever i åk 4-6 är frågorna inte de samma. Vi ser i svaren att endast 60% av våra elever i åk 4-6 upplever att de vuxna har koll på vad som händer på raster. 86 % svarar emellertid att de upplever att det finns vuxna som bryr sig om hur de mår. Vi ser att vi behöver titta över våra rastscheman och tydliggöra ansvaret man har då man rastvårdar.

Gällande otrygga platser är det toaletter som nämns av totalt 4 elever i åk F- 3. . 79 % säger att man känner sig trygg på alla platser i skolan i åk F- 3.

I åk 4-6 ser man att förutom toaletter nämns även omklädningsrum som en otrygg plats. I åk F- 3 har vi alltid fritidspersonal som är med i omklädningsrummen. Vi bemannar även för åk 4-6 vid de tillfällen då vi ser eller hör att det finns behov i

Vi kan se att svaren i förskoleklasserna och åk 1 visar att några av eleverna är lite oroliga. Dessa enkäter genomförs genom att eleverna sitter tillsammans med en vuxen och svarar på enkäten så en pedagog har oftast hört elevernas svar. Vi lämnar över svaren genom en sammanfattning.

Ser vi utifrån de båda enkäter som Trygghetsteamet genomförde under 21/22 ser vi att de otrygga platser som omnämns är toaletter, kapprum (inkl matsalens), trapphus och omklädningsrum. I åk 6 är det främst det sistnämnda som uppges. För samtliga elever F- 6 främst toaletterna. Utomhus uppges åk F-4 fotbollsplanen, basketplanen, gagarinken och klätterställningen.

Socialt ser vi att det finns fall i de flesta klasser där elever uppgett att de ser andra elever som eventuellt är ensamma. Detta ser vi som väldigt positivt, då det är ett tydligt tecken på att eleverna är måna om varandra.

Elever som tas upp att man varit elak ett flertal gånger finns angivna i de sammanställningar som överlämnas till klasslärare. De får i sin tur prata med eleverna det gäller.

När vi tittar på elevernas svar från trygghetsenkäten som genomfördes under vårterminen 2022 ser vi att de flesta eleverna är nöjda och känner sig trygga i vår skolmiljö. De allra flesta känner sig trygga både inomhus och utomhus. Vi ser att de yngre klasserna verkar känna sig mindre trygga än de äldre klasserna.

Åtgärder och Förbättringsområden 2022/2023

Likabehandlingsplanens utvärdering i maj 2022 ligger till grund för kommande åtgärder inför läsåret 22/23. Likabehandlingsplanen ska genomsyra skolans dagliga arbete. Målet är att all personal ska vara väl införstådda i planen samt veta hur planen följs.

Vi fortsätter att arbeta med Trygghet och omtanke-temat de första veckorna i augusti eftersom detta har gett väldigt bra resultat. Åk F- 3 ska arbeta på att nu efter pandemin åter starta upp sin fadderverksamhet för att skapa trygghet för våra yngre elever.

Gemensam uppstart för alla pedagoger på skolan om vad som gäller t.ex på raster i form av tillåtna aktiviteter på de olika ytorna samt vilka regler som finns (gagarink, fotbollsplanen/multiarena, klätterställningen). Vi har utarbetat en rasthandbok för våra pedagoger på skolan vilken ligger

tillgänglig för alla på Driven. Den har också mailats ut till samtlig personal.

Trygghetsteamet upplevde föregående läsår att man behövde öka personalstyrkan. Uppskattningsvis 6-7 personer i gruppen skulle behövas om man skulle kunna fortsätta att göra ett bra jobb. I år består Trygghetsteamet av 6 personer varav en praktisk/estetisk lärare. Detta ser man som en fördel då de ser flera av våra elever under skoldagen.

Inför läsåret 22/23 har vi valt att fokusera än mer på våra värdegrundsord och vårt värdegrundsarbete. Vi har i vårt årshjul infört att vi under hela läsåret på olika sätt och i samtliga årskurser arbetar med våra värdegrundsord, ett hjärta under två månaders tid. Vi startade upp läsåret med arbetet kring vårt gröna hjärta, "Alla är lika mycket värda".

Även EFE på våra skolor kommer att fokusera på våra hjärtan och skapa aktiviteter kopplade till dessa.

Vi har ett stort och starkt elevhälsoteam på våra skolor med en bred kompetens som vi hoppas bidrar till att skapa en trygg skola

Pedagoger har möjlighet att boka tid varje vecka för konsultation hos trygghetsteamet. Det kommer även att finnas möjlighet för Drop In för att få snabb återkoppling vid akuta ärenden. De som vill kontakta trygghetsteamet kan fylla i en enkät för anmälan till trygghetsteamet för att processen och dokumentationen ska bli rätt.

För att ytterligare förstärka vi-känslan på skolan erbjuder fritids en styrd lek några raster/vecka där rastvärderna bär en rosa väst för att synliggöra vem som ansvarar för dagens aktivitet. Dessa rastlekar kommer att fortgå under hela läsåret. Boden är öppen i större utsträckning tack vare att våra fritidshem ansvarar för utlåning. Vårt mål är också att eleverna ska vara ansvariga för boden när den är öppen. Klasserna kommer få en vecka var.

Vi kommer även att erbjuda aktiviteter i idrottshallen under lunchtid några ggr/vecka under den tid det är utomhusidrott. Det är väldigt uppskattat av elever

Kuratoren har individuella samtal med alla elever i åk 4 för att få en så bra överblick som möjligt och en helhetsbild av hur de nya grupp-konstellationerna utvecklas. Syftet är att bygga förtroende och fånga upp eventuella nyanser, beteenden och känslor hos eleverna.

På schemat har vi sedan föregående läsår infört klassråd på schemat. Här finns möjlighet att fånga upp behov hos klasser, tex prata igenom ordningsregler, klassregler, våra hjärtan och vad innebär det att vara en bra kamrat mm. Genom detta hoppas vi att vi kontinuerligt kan fånga upp stämningar i våra klasser och få tid att prata värdegrund mm.

På multiarenan fortsätter vi läsåret 22/23 att ha rastvärdar som finns till och hjälper vid behov. Föregående läsår gjorde vi så att istället för att ha personal som byttes ut så var det samma personal, och ett mindre antal, som bemannade multiarenan. Genom denna förändring så blev det mer kontinuitet på planen. Personalen hade full koll på eleverna och kunde följa upp saker som hänt och konflikter som skett.

Vi ser detta som en positiv förändring och som en del i vårt förebyggande arbete som slagit väl ut. Vi

har inför läsåret 22/23 valt att organisera rastvärdandet runt multiarenan på samma sätt. Vi har alltid två man på plats samt även en back- up om någon av de två ordinarie är borta vid något tillfälle. Vi har även inför läsåret 22/23 valt att schemalägga vilka årskurser som är på multiarenan under våra kort-och lunchraster. Vi upplevde att den del konflikter skedde mellan elever i olika årskurser. Vi hoppas på en positivt effekt i och med det förslag på schema som skickats ut och informerats om till alla berörda, såväl elever som personal. Förutom multiarenan har även vår Gagaring schemalagts för att undvika konflikter.

Regler som gäller på skolgården och multiarenan måste tydliggöras och klassläraren har ansvar att regelbundet gå igenom dem med eleverna. Klasslärare ska stämma av regelbundet hur stämningen varit på skolgården och multiarenan.

För att minska otryggheten i omklädningsrummen för lågstadiet finns en vuxen tillgänglig. För klasser på mellanstadiet där behov finns ser vi till att det även där finns vuxna i omklädningsrummen.

För att trygga elevernas vistelse i kapprummen öppnas dörrarna till skolan kl. 08.00 varje dag. Dessutom kommer resurspedagogerna i möjligaste mån att finnas närvarande innan och efter alla raster. Detta inleddes förra läsåret, har slagit väl ut och kommer att fortsätta.

De sju diskrimineringsgrunderna

Definitioner:

Negativ (kränkande) behandling av individer/grupper utifrån:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Könsöverskridande identitet och uttryck
- Ålder

Mobbning

- Mobbning innebär att en eller flera personer utsätts systematiskt och återkommande för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kränkningar

- Fysiska (slag, knuffar, rycka någon i håret eller fälla krokben)

- Verbalt och liknande beteende såsom minspel som har sin grund i att någon är annorlunda, har en viss hårfärg, är en ”plugghäst”, blir hotad eller kallas hora/bög.
- Psykosociala (utfrysning, ryktesspridning)
- Text/bildmeddelande (klotter, teckningar, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Trakasserier

- Uppträdande som kränker personens värdighet och som har samband med ett eller fler av de sju diskrimineringsgrunderna.
- Kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder samt funktionsnedsättning.

Sexuella trakasserier

- Grundar sig på kön eller anspelar på sexualitet
- Motvilja eller förakt för homo- bi eller transsexuella personer och sexuella minoriteter.

Rasism

- Bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper (förtrycka, utnyttja eller kontrollera). Ett uttryck för detta är främlingsfientlighet som innebär motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella, etniska eller beteendemässigt karaktäristiska drag.

Målområden utifrån diskrimineringsgrunderna

Religion och andra trosuppfattningar

Mål: Att eleverna visar respekt och förståelse för olika trosuppfattningar.

Metoder att nå målen:

Inom de samhällsorienterade ämnena bedriver vi ett arbete för att lyfta fram frågor kring religiös uppfattning. Genomgående i alla årskurser pratar vi om högtider, inom kristendomen såväl som i andra religioner. Eleverna får utveckla kunskap om människors olika tro och tillhörande attribut. Vi som pedagoger gör elever medvetna om den starka identitet en religion kan medföra, för en själv och andra. Viktigt är att även lyfta fram ateister. Det viktigaste är att skapa en förståelse för allas åsikter. Här integreras fritids med temadagar eller veckor. Under samlingar och samtal vid olika tillfällen på fritids, tas ämnen kring religion och kulturer upp på ett naturligt sätt. Till exempel i samband med att elever gjort resor till olika länder eller när någon varit ledig för att fira en religiös högtid.

Kön/jämställdhet

Mål: Alla på skolan arbetar efter ett jämlikt förhållningssätt gentemot alla människor oavsett kön eller sexuell läggning.

Metoder att nå målet:

I de yngre åldrarna ligger fokus på relationer, familjen och dess olika sammansättningar och genus. I de äldre åldrarna ligger fokus på att förstå sig själv och andra. Vi har ett genomgående genustänkande på skolan. Pedagogerna måste lyfta fram alla barn; Se barnen som individer, inte pojkar och flickor samt arbeta med elevers självkänsla. Se barn som barn med olika egenskaper och inte som pojke eller flicka. Se till att vi gör könsneutrala grupper där lärarna drar namnstickor och uppmuntrar eleverna att pröva olika aktiviteter. På fritids har varje pedagog ansvar över att erbjuda aktiviteter som tilltalar alla individer inom framförallt sitt eget ansvarsområde. Utmaningen för alla pedagoger ligger i att få eleverna till att våga pröva olika aktiviteter och i vissa fall försöka styra in dem på sådant de automatiskt inte själva skulle välja. Fritids har avsatt tid till pedagogiska diskussioner på sina möten, kring bland annat genus.

Etnisk tillhörighet

Mål: Att öka elevernas förståelse för det som verkar annorlunda men också belysa de likheter som finns oavsett etnisk härkomst. Eleverna skall tillägna sig en större kunskap i olika etniska kulturer samt reflektera kring främlingsfientlighet.

Metoder att nå målet:

Diskussioner förekommer inom ämnet So i skola och fritidshem i samband med nyhetsbevakning kring rasism och främlingsfientlighet. Vi gör värderingsövningar kring ämnet med jämna mellanrum. Vi diskuterar hur det känns att komma hit till Sverige från ett annat land samt det faktum att många i Sverige har vårdnadshavare som kommer från ett annat land. Vi uppmärksammar och arbetar med FN-dagen och diskuterar hur eleverna upplevt kulturen i de länder de besökt. Vi har ett fokus på likheter men också allas rätt att vara olika.

Funktionsnedsättning

Mål: Alla elever på skolan ska få en förståelse för vad det innebär att ha ett funktionshinder, både synligt och osynligt. Alla ska kunna delta i skolans och fritidshemmets aktiviteter efter sin förmåga.

Metoder att nå målet:

Vi skapar förutsättningar för att alla ska kunna delta efter sin aktiva förmåga. Genom samtal och diskussioner betonar vi individens lika värde oavsett funktionshinder. Vi understryker att vi har olika behov av hjälpmedel för att nå samma mål. Vi använder oss av olika hjälpmedel under lektionerna och visar att hjälpmedel är bra för alla. Genom praktiska övningar på lektionerna får barnen insikt i hur det kan vara att ha ett funktionshinder. Vi planerar in handikappidrott under två veckor på idrotten. Tema ”kroppen” i åk 2 och åk 5.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål: Alla på skolan arbetar för ett jämlikt förhållningssätt gentemot alla oavsett sexuell läggning. Alla elever får en större medvetenhet om olika sexuella läggningar.

Metoder att nå målet:

I de yngre åldrarna ligger fokus på familjen och dess olika sammansättningar. Bland de äldre eleverna ligger fokus på att förstå sig själv i relation till andra. Vi arbetar med värderingsövningar och gruppdiskussioner om sexuell läggning och frågor som eleverna själva vill diskutera. Informera om händelser i världen ex Pride. Att vi i Sverige accepterar grundläggande mänskliga rättigheter. Personalen visar öppenhet och tolerans i samtal, diskussioner och handling.

Kränkande behandling

Mål: Ingen elev på skolan ska bli retad, knuffad, mobbad eller på annat sätt kränkt.

Metoder att nå målet:

Alla klasser har lektioner där dessa saker tas upp. Skola och fritids har kontinuerliga samtal om bland annat gruppsyck och bland de yngre barnen samtal kring varför det är så viktigt att alla får vara med och leka. Eleverna får även arbeta med olika grupparbeten som utvecklar förståelsen av demokratiska värden. Filmer och olika övningar används för att belysa de problem som kan finnas. Tema "Trygghet och omtanke" genomförs i början av varje termin. Dramaövningar och rollspel används för att lära sig att våga bli sedd och skapa förståelse.

Ålder

Mål: Alla elever ska känna att de respekteras av all personal på skolan.

Metoder att nå målet:

Alla elever har möjligheter att påverka och ta del av skolfrågor genom klassråd i den egna klassen. De frågor rörande elevernas skoldag drivs sedan vidare genom klassens elevrådsrepresentant från klassen. Elevrådet träffas en gång i månaden tillsammans med representant från skolledningen. EFE, "elever för elever", träffas också en gång i månaden där ett mer förebyggande arbete bedrivs. Trygghetsteamet arbetar förebyggande och åtgärdande mot kränkningar, diskriminering och utanförskap mellan elever på skolan.

Att förebygga

Alla arbetslag har vuxna ute på skolgården som observerar barnen under dagen och rapporterar på arbetslagsmötet varje vecka om det förekommer kränkningar bland eleverna. Fritidspersonalen har ett ökat rastvaktsuppdrag med ca 200 minuter varje vecka samt att det erbjuds en styrd aktivitet under lunchrasterna. Den kontinuerliga utevistelsen hos personalen gör att de kan se mönster/signaler om utanförskap, dåligt uppträdande, ojust beteende osv som därmed kan stävjas i ett tidigt skede. Trygghetsteamet har möten varje vecka och arbetar systematiskt med alla inkomna ärenden som även noggrant följs upp och dokumenteras.

Lärande och utveckling sker sällan på egen hand utan blir möjligt tillsammans med andra. Känslan och atmosfären i vår verksamhet präglas av samspel mellan alla – elever och vuxna. Ett samspel där våra värderingar som förebilder för varandra kommer till uttryck i hur vi förhåller oss till och behandlar varandra med respekt.

I klassrummet arbetar vi för att skolans värdegrund ska genomsyra allt arbete vi gör. Värdegrunden ska vara ett självklart element i alla årskurser. Utifrån erfarenheter är det viktigt att skolpersonal delar upp grupperna i hur barnen ska arbeta, matsalsplacering, sitta på bussen vid utflykt samt gå med handkompis. Allt för att skapa trygghet och tillhörighet. Ingen ska bli sist vald. Det är samtidigt viktigt att variera grupper så att alla känner en trygghet med alla.

Genom att pedagogerna är tillsammans med barnen en stor del av dagen lär de känna varje barns och elevs behov och intressen, kan föra samtal, följa upp samt säkerställa ett relevant innehåll i vardagen. På samma sätt skapar vår värdegrund med tydliga förhållningssätt mot varandra, möjligheter för var och en att verka under bästa tänkbara former samtidigt som den inbjuder till dialog, samspel och gemenskap.

Skolledningen ansvarar för att personalen är bekant med innehållet och arbetar efter likabehandlingsplanen. Planen finns gemensamt på Google Drive för personalen samt för vårdnadshavare på Vklass och hemsidan. Lektioner används för information och arbete med planen. Pedagogerna håller återkommande samtal om etik, moral, människors värde, jämställdhet, relationer och demokrati inom ramen för kursplanen i svenska, religion och samhällskunskap. En stor del av samtalen på fritids inbegriper skolans värdegrund.

I fritidsverksamheten förekommer dagligen samtal om hur man är en bra kompis, hur man skaffar sig kompisar och behåller dem, hur man pratar till varandra på ett bra sätt osv. För att skapa ett bra socialt samspel stöttar personalen elever i olika situationer. Skolan arbetar aktivt med konflikthantering.

Under höstens första veckor aktualiseras skolans regler och värdegrund. Tydlighet, struktur, ordning och reda skapar trygghet för alla elever. Vårdnadshavare ska ta del av skolans regler och värdegrund

samt de förväntningar vi har på varandra. Samarbetsövningar som skapar vi-känsla och trygga grupper ingår som ett led i att förebygga dåligt uppträdande och att vara okamratlig.

För att skapa trygghet för barnen på fritids har varje avdelning en aktivitetstavla där alla tydligt kan se vad som händer under dagen och veckan. Alla pedagoger har egna ansvarsområden på fritids som de skriver pedagogiska planeringar för, dessa är kopplade till LGR22 med syfte och mål.

I förskoleklasserna och åk 4 arbetar vi extra mycket med dynamiken med tanke på att eleverna kommer från olika förskolor och klasser/skolor. Eleverna får möjlighet att lära känna nya kamrater, en chans att kliva in i en annan roll än den de kanske är fast i.

Enhetens värdegrund och skolans regler ska vara kända för alla elever och vårdnadshavare. Alla vuxna ingriper omedelbart vid dåligt uppträdande, otrevligt språkbruk, konflikter eller skojbråk. Vi lyfter fram elever som visar goda exempel. Majoriteten av våra elever ger dagligen exempel på trevligt uppträdande och gott kamratskap.

Trygghetsteamet består av pedagoger och skolkurator. Trygghetsteamet träffas en gång per vecka. Gruppen har som huvuduppgift att uppdatera "Likabehandlingsplanen", genomföra enkäter, fånga upp stämningar på enheten och utreda kränkningar etc.

EFE-gruppen (Elever för Elever) består av pedagoger och elever som träffas kontinuerligt. Gruppens syfte är att organisera aktiviteter som skapar en god stämning på skolan, fri från dåligt uppträdande, kränkningar och trakasserier.

Alla pedagoger har rastansvar efter ett utarbetat schema. Idrottslärarna eller annan vuxen finns med i eller utanför elevernas omklädningsrum för lågstadielever.

Skolan har ett elevhälsoteam där rektor, biträdande rektor, skolsjuksköterska, kurator, psykolog och specialpedagoger ingår och träffas regelbundet.

Arbetslagen har en återkommande punkt på dagordningen som heter elevhälsa. Där tas frågor upp rörande kränkande behandling. Trivsel, kamratskap och individuell social utveckling finns med som stående punkt vid utvecklingssamtal och hälsosamtal. Vi vill bland annat utveckla sin förmåga att:

- Hävda sin mening
- Kunna säga nej
- Fatta egna beslut
- Lösa problem konstruktivt
- Utveckla och stärka självkänslan
- Ta ansvar och visa respekt
- Utveckla empati
- Stärka sin självkänedom

Våga, Vilja, Växa!**Skolnivå**

Så här arbetar vi förebyggande och upptäckande på skolnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling presenteras på höstterminen.	Klassansvarig pedagog	September månad
Alla klasser har klassråd	Undervisande pedagog/fritidspersonal	Varje vecka
Väl fungerande rastvärdsschema	Biträdande rektor	Löpande
Elevhälsa är en stående punkt på arbetslagsmöten	Arbetslaget	Veckovis
Elevhälsoteamsmöten (EHT) enligt inarbetad rutin	Rektor	Veckovis
Pedagogisk lunch möjliggör samtal och att lyssna in stämningar i elevgruppen	Pedagoger	Varje dag
Elevrådet är ett forum för att lyfta den psykosociala miljön	Rektor	Månadsvis
Fritidsmöten ger möjlighet att belysa situationen på fritidshem och hemvist	Fritidspersonal	Varje vecka
Dialog, samtal, reflektion och observation är återkommande inslag i den dagliga pedagogiska verksamheten	Pedagoger	Varje vecka
Skolrådet är ett forum för samverkan med hemmet och delaktighet i arbetet med likabehandlingsplanen	Rektor	4 tillfällen/läsår
Stocksundsskolans elevenkät angående trygghet och trivsel och Kommunens elevenkät angående trygghet och trivsel	TT-teamet, pedagoger	Under hösten och våren

Klassnivå

Så här arbetar vi förebyggande och upptäckande på klassnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Klassråd ger möjlighet för eleverna att lyfta tankar kring situationen på skolan	Pedagoger	Varannan vecka
Tydliggöra och delaktiggöra eleverna i arbetet med skolans gemensamma regler	Pedagoger	Löpande
I skolsamverkan och på fritidshemmen jobbar fritidspersonalen både praktiskt och teoretiskt med värdegrunden	Pedagoger	Löpande

Individnivå

Så här arbetar vi förebyggande och upptäckande på individnivå för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

Aktiv handling	Ansvarig	Tidpunkt
Alla på skolan som bevitnar att någon brutit mot likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling ingriper och för detta vidare enligt handlingsplanen	Pedagoger, elever och all annan personal	Omedelbart vid behov
Pedagogiska samtal med elever i det dagliga arbetet varje vecka ger möjlighet till förtrolighet	Pedagoger	Varje dag
Skolsköterska, kurator och skolpsykolog på plats i skolan ger möjlighet till kontakttagande	Elever/skolsköterska/kurator/skolpsykolog	Vid behov
Samtal vid incidenter	Pedagoger/Trygghetsteamet	Omedelbart vid behov
Upprättande av handlingsplan vid behov av detta	Trygghetsteamet/EHT/rektor	Vid behov

Varningssignaler att uppmärksamma hos barn och elever.

Dessa tecken kan naturligtvis bero på andra orsaker, men de motiverar kontakt mellan skola och vårdnadshavare:

- Eleven är ofta nedstämd/ledsen
- Tystlåten
- Ofta upplevd fysisk smärta (huvudvärk, magont etc.)
- Brist på sociala kontakter (kamrater och vuxna)
- Kommer hem med tecken på att ha varit fysiskt utsatt (blåmärken, trasiga kläder etc.)
- Ovilja att prata om skolan
- Låg eller ingen initiativförmåga/handlingskraft
- Uttrycker en låg självkänsla
- Verbalt uttrycker sin känsla av otillräcklighet
- Slutar delta i gemenskapen
- Låg närvaro i skolan
- Utåtagerande hemma, men ”lugn” i skolan
- Personlighetsförändringar

Att upptäcka

- Vårdnadshavare, elever och skolans personal har kunskap om att de i första hand ska rapportera till berörd klasslärare och berörda vårdnadshavare så snart någon form av kränkande behandling upptäcks.
- Vid kränkning eller utanförskap ska anmälan göras till Trygghetsteamet, bitr rektor eller rektor.
- Rastansvarig eller annan personal som bevittnat en händelse har skyldighet att ta tag i situationen, agera och försöka lösa den aktuella situationen samt rapportera till klasslärare.
- Elevenkäter utvärderas och åtgärdas, i första hand sker detta i Trygghetsteamet som genomför enkäten men sedan i A-lag och i varje klass.
- Om en elev upplever sig utsatt vid upprepade tillfällen ska detta rapporteras omgående till rektor eller bitr. rektor och trygghetsteamet.

Handlingsplan vid kränkning av elev

Vid förekomst av trakasserier eller kränkande behandling använder skolan en handlingsplan som konkret återger vad som behöver göras i varje situation. Denna är till stöd för personal och elever då det förekommer en situation där skolan behöver ingripa.

Handlingsplan inom klassens ram

1. Kränkt elev eller annan som bevittnat en kränkande handling tar kontakt med klassläraren eller annan vuxen så fort som möjligt efter det att kränkningen har ägt rum. Eleven redogör för vem/vilka som handlat kränkande.
2. Inblandade elever kallas till samtal omedelbart. Ansvarig vuxen har samtal med alla inblandade samtidigt. Var och en får – utan att bli avbruten av den/de andra – berätta sin version av vad som hänt.
3. När alla inblandade och den vuxne fått en bild av vad som hänt, samtalar man om hur man går vidare. För att utveckla de inblandades sociala kompetenser försöker man också hitta ett bättre sätt att reagera på om man hamnar i en liknande situation igen. Det är viktigt att eleverna förstår hur situationen har uppstått och hur de gjort fel.
4. Samtalet avslutas. Om det känns bra och rätt för de inblandade kan de be varandra om ursäkt. Det är också viktigt att eleverna lär sig berätta om de känslor de har och att den andre kan behöva få vara ifred en stund.
5. Samtalet dokumenteras.
6. Vårdnadshavare informeras om händelsen.
7. Uppföljning av pedagogerna ca en vecka senare.
8. Om eleven trots samtal blir kränkt igen av samma elev/vuxen kopplas Trygghetsteamet in.

Trygghetsteamets handlingsplan

Misstanke om kränkande behandling anmäls av elev, personal, vårdnadshavare eller annan vuxen till Trygghetsteamet. Rektor och biträdande rektor samt klasslärare informeras.

1. Den elev som blivit utsatt kallas till samtal. Två personer från Trygghetsteamet leder samtalet samt dokumenterar de beskrivna händelserna. Det är viktigt att få fram konkreta händelser, tid och plats samt namn på eventuella vittnen. Finns det elever/ vuxna som bevittnat händelserna, kallas även de till enskilda samtal. Tid för ett uppföljningssamtal med den som blivit utsatt bestäms och genomförs senast en vecka efter första samtalet.
2. Förövaren träffar två personer från trygghetsteamet. Under samtalet uppmuntras eleven själv att berätta vad som hänt. Därefter klargörs att kränkningen omedelbart måste upphöra. Eleven får komma med förslag på hur han/hon kan agera istället. Samtalet dokumenteras. Tid för ett uppföljningssamtal bokas in veckan efter, där eleven får berätta hur den gångna veckan varit. (Hänsyn tas till varje elev och elevens ålder). Eventuell handlingsplan skrivs.
3. Vårdnadshavare till den utsatta eleven informeras snarast om vad som hänt, och att representanter från trygghetsteamet arbetar vidare.
4. Vårdnadshavare till förövaren informeras direkt efter det första samtalet.
5. Inblandade elever hålls under uppsikt och får extra stöd av vuxna.
6. Anmälan till huvudman görs.
7. 2-3 veckor efter det första uppföljningssamtalet genomförs ännu ett enskilt samtal med den elev som kränkts respektive kränkt.
8. Uppföljning görs kontinuerligt tills risk för fortsatt kränkning inte längre finns.
9. I grova fall av återkommande kränkningar och där beteendet trots flera försök att bryta det enligt Planen mot kränkande behandling inte är framgångsrika kompletteras åtgärder vid behov av inkoppling av sociala myndigheter och vid behov kan polisanmälan ske.
10. Vårdnadshavare och klasslärare till inblandade elever informeras om det aktuella läget. Vid behov kallas vårdnadshavare till möte.
11. Fallet avslutas efter 4 veckor (efter att man kontrollerat med elever, vårdnadshavare och pedagoger.).

Alla tillfällen då samtal med elev/vårdnadshavare skett dokumenteras skriftligt. Dokumentationen lämnas till Rektor när fallet är avslutat.

Handlingsplan vid vuxens kränkande av elev

Om en vuxen kränker en elev på skolan går ärendet direkt över till rektor. Rektor, med stöd av skolledning, handlägger ärendet vidare enligt följande plan:

1. Någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppmärksammas. Eleven kontaktar lärare, vårdnadshavare eller rektor. Om det är lärare eller vårdnadshavare som får informationen kontaktas rektor.
2. Rektor kontaktar skyndsamt berörd elev för samtal kring händelsen. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och åtgärder. Protokoll som förs vid mötet ska innehålla datum för uppföljning. All ny information kompletteras skriftligt i rapporten som finns hos rektor.
3. Rektor kontaktar berörd personal för samtal kring händelsen. Vid behov deltar övrig skolledning eller annan person som bör kallas. Samtal förs kring uppkomst, förekomst och åtgärder. Protokoll som förs vid detta möte ska innehålla datum för uppföljning. Vårdnadshavare kontaktas och deltar vid behov.
4. Uppföljningar ska ske vid minst två tillfällen enskilt med berörda parter för att försäkra sig om att diskriminering/kränkande behandling har upphört. Avslutat ärende noteras i rapporten.
5. Vid fortsatt kränkande behandling eller upprepade incidenter kontaktas rektor/skolledning omedelbart. Samtal sker kring vilka åtgärder som bör vidtas för att den kränkande behandlingen ska upphöra.
6. Anmälan till huvudman samt kontakt med kommunens HR-avdelning sker.

Om det är rektor som diskriminerar, trakasserar eller kränker någon elev kontaktar lärare eller vårdnadshavare BOF (Bildnings- och omsorgsförvaltningen) i Danderyds kommun.

Handlingsplan vid övriga händelser

- Alla anmälningar ska tas på allvar.
- Vid mindre felsteg i ”stridens hetta” brukar det räcka med att klassläraren pratar med den elev som har gjort sig skyldig till handlingen och gör klart att detta inte får förekomma. Eleven ska få veta vilka konsekvenser felsteg får.
- Åtgärder som vidtas ska alltid dokumenteras, följas upp och utvärderas.
- Händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa, ska också rapporteras till Arbetsmiljöverket inom 24 timmar. Rektor ansvarar för rapporten.
- Vid misstanke om att elev far illa eller på annat sätt behöver stöd, hjälp och skydd ska anmälas

till socialtjänsten. Anmälan kan initieras av vem som helst i personalen men rektor eller kurator hanterar kontakten med socialtjänsten.

Utbilda

- Planen mot kränkande behandling revideras varje år. Information till personal sker vid skolstart. Under läsåret aktualiseras innehållet vid personalmöten, pedagogiska samtal, arbetslagsmöten, elevråd etc.
- Utbildning sker i form av information, föreläsningar, diskussioner och erfarenhetsutbyte i samband med studiedagar, arbetslagsmöten etc.
- Det är av särskild vikt att representanterna är duktiga samtalsledare. Gruppen ska få kontinuerlig utbildning i frågor som rör kränkande behandling.

Informera

- Planen mot kränkande behandling finns på skolans hemsida och i Aktuella pärmen på Google Drive.
- Information om arbetet mot kränkande behandling ges till nya elever och vårdnadshavare och i samband med föräldramöten och utvecklingssamtal.
- Informationsbroschyr med förväntningar på elever, vårdnadshavare och respektive skola delas ut vid första föräldramötet.
- Trygghetsteamet presenterar sig för alla klasser varje år.
- Skolans värdegrund och klassens regler finns uppsatta i varje klassrum. Gemensamma regler på skolans lyfts på elevråd varje läsårsstart för vidare diskussion på klassråd.
- Fritidshemmets regler som barn och personal kommit fram till gemensamt, finns uppsatta på varje fritidsavdelning.

Lagar och regleringar

Följande lagar och regleringar styr skolans uppdrag i arbete med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Skollagen 6 kap

7§ Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som är tänkta att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

9§ En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Lgr 22 kap 1

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

Socialtjänstlagen (SoL)

Verksamheter som berör barn och ungdom är skyldiga att göra anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap 1§ i SOL (2001:453). Detta gäller både skolmyndigheten och alla anställda hos skolmyndigheten.

Brottsbalken(BrB)

Strafflagarna i brottsbalken gäller även skolan. Här kan det istället handla om: misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande, hets mot folkgrupp.

Barn- och elevskyddslagen

Denna lag säger att skolan ska bedriva ett målinriktat arbete med att främja barns och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering samt motverka annan kränkande behandling.

FN:s Barnkonvention

FN:s barnkonvention har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet; barnets bästa ska alltid komma i främsta rummet.

Stöd och hjälpinstanser

Barnens hjälptelefon (Bris) 116111

Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.
www.bris.se

Barn och elevombudet BEO 08-586 080 00

Till BEO kan du vända dig om du känner dig kränkt eller illa behandlad på skolan eller fritids. De vuxna på skolan måste göra något så fort de får veta att du råkar illa ut, men om det inte sker eller om det ändå inte blir bättre kan du vända dig till BEO.
www.skolinspektionen.se/beo

Rädda barnens föräldratelefon 020-786 786

Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering. www.rb.se